

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGÉK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 8/06

1 lutego 2006 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawach C-94/04 i C-202/04

*Cipolla / Portolese
Macrino i Capodarte / Meloni*

RZECZNIK GENERALNY POIARES MADURO STWIERDZA, ŻE USTALANIE MINIMALNYCH STAWEK OPŁAT ZA CZYNNOŚCI ADWOKACKIE OGRANICZA SWOBODĘ ŚWIADCZENIA USŁUG

Włoskie uregulowania nie są uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego.

We Włoszech obowiązują przepisy określające obowiązkowe minimalne i maksymalne stawki opłat za czynności adwokackie. Stawki te ustala co dwa lata krajowa rada adwokacka, a następnie zatwierdza je minister sprawiedliwości.

Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich rozpatrywał już tryb ustalania tych stawek w sprawie *Arduino*¹ i orzekł wówczas, iż jest on zgodny ze wspólnotowym prawem konkurencji. Trybunał uznał, że państwo włoskie nie zleciło prywatnym podmiotom gospodarczym zadania tworzenia regulacji prawnych dla danego rodzaju działalności, gdyż rada adwokacka jedynie przedkłada projekt stawek ministrowi sprawiedliwości, który ma prawo wprowadzania do tego projektu zmian lub odroczenia jego wejścia w życie.

Rozwijając kwestie poruszone w tym wyroku dwa sądy włoskie zwróciły się do Trybunału z pytaniem, czy inne aspekty tych regulacji są również zgodne z regułami konkurencji oraz z zasadą swobodnego świadczenia usług.

¹ Sprawa C-35/99. Zob. [komunikat prasowy](#) nr 16/02.

W sprawie Capodarte i Macrino, Tribunale di Roma zapytuje, czy ustalanie stawek opłat za czynności pozasądowe jest zgodne z prawem wspólnotowym. C. Capodarte i S. Macrino toczą spór ze swym adwokatem R. Melonim, który domaga się od nich uiszczenia opłat za wykonywanie czynności (świadczenie usług) pozasądowych, których wysokość oni kwestionują.

W sprawie Cipolla, Corte d'appello di Torino zwraca się do Trybunału z pytaniem, czy jest zgodny z prawem wspólnotowym obowiązujący adwokatów i ich klientów zakaz zawierania porozumień przewidujących odstępstwa od wynagrodzeń określonych w przepisach ustanawiających stawki opłat za usługi zawodowe adwokatów. Pytanie to pada w kontekście sporu między R. Portolese a jej adwokatem F. Cipollą, dotyczącego zapłaty jego honorarium.

Rzecznik generalny Miguel Poiares Maduro przedstawił w dniu dzisiejszym swoją opinię.

Stosowanie stawek opłat za usługi zawodowe do czynności pozasądowych

Rzecznik generalny proponuje utrzymanie rozwiązania przyjętego w wyroku *Arduino*. Opiera się ono na państwowym charakterze ogółu włoskich regulacji, a nie na szczególnym charakterze potencjalnych antykonkurencyjnych skutków różnych rodzajów usług.

Rzecznik generalny jest więc zdania, że **uregulowania ustalające stawki opłat za usługi zawodowe w odniesieniu do honorariów adwokackich za wykonywanie czynności pozasądowych są zgodne** ze wspólnotowym prawem konkurencji pod warunkiem, że państwo sprawuje nad nimi skuteczny nadzór i że uprawnienie sądu do odstąpienia od stosowania tych regulacji przy rozstrzyganiu sporu dotyczącego wysokości honorarium interpretowane jest zgodnie z prawem wspólnotowym, tak iż antykonkurencyjne skutki tych uregulowań są ograniczone.

W przedmiocie **zakazu odstępstw od stawek opłat za usługi zawodowe odnośnie do honorariów**, rzecznik generalny jest podobnego zdania.

Zgodność stawek opłat za usługi zawodowe z zasadą swobodnego świadczenia usług

Rzecznik generalny zwraca po pierwsze uwagę, że choć stawki opłat za usługi zawodowe obowiązują w równym stopniu wszystkich adwokatów pragnących świadczyć usługi we Włoszech, to określa się je biorąc pod uwagę wyłącznie sytuację adwokatów włoskich i koszty przez nich ponoszone.

Minimalne stawki określone w cenniku usług nie pozwalają adwokatom mającym siedzibę poza terytorium Włoch na świadczenie usług prawnych we Włoszech po cenach niższych niż minimalne stawki, nawet jeżeli mieliby oni taką możliwość.

Ponadto włoscy obywatele pragnący skorzystać z usług zagranicznego adwokata nie mogą w pełni odnieść korzyści płynących ze wspólnego rynku, gdyż nie mają oni dostępu do usług prawnych, których koszt jest niższy niż koszt ustalony według włoskich stawek, nawet jeśli usługi takie są dostępne w innym Państwie Członkowskim.

Minimalne stawki opłat **stanowią** zatem **ograniczenie swobody świadczenia usług**, ponieważ osłabiają pozycję konkurencyjną adwokatów mających siedzibę poza terytorium Włoch. Ograniczenie to **nie jest uzasadnione** nadrzędnymi względami interesu ogólnego. Chociaż dążenie do zapewnienia właściwego funkcjonowania zawodu adwokata jest słusznym celem, to Włochy nie wykazały, dlaczego ustalanie minimalnych stawek opłat miałyby być właściwym środkiem do jego osiągnięcia.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich rozpoczynają właśnie rozpoznanie tej sprawy. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe : CS, EN, ES, FR, DE, HU, IT, SK, NL, PL

*Pełny tekst opinii znajduje się na stronie internetowej Trybunału
<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-C-94/04 i C-202/04>*

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

*W celu uzyskania dodatkowych informacji, proszę skontaktować się z
p. Ireneuszem Kolowcą
Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053*